

AKTUELT

av

BJARNE KVAM

Norsk misjonær blir hedret.

Misjonsprest *Erik A. Borgenvik* (f. 1897) som er utnevnt til sokneprest i Strømsø-Tangen menighet i Drammen, ble før avreisen fra Madagaskar høytidelig hedret med den nye gassiske republikks høyeste orden. Høytideligheten fant sted på regjeringssjefens kontor i Tananarive, der Borgenvik sammen med representanter for den norske misjon ble hjertelig mottatt av *Tsiranaana* selv. Også vise-statsministeren, *Raondry*, var til stede og blant de øvrige notabiliteter så man f. eks. den franske høykommisærs personlige representant.

Tsiranaana, lederen av den nye gassiske republikk, holdt en meget anerkjennende tale der han i sterke ordelag, hyllet Borgenviks innsats som misjonær på Madagaskar og særlig hans betydningsfulle arbeid for døve og blinde.

I sin takketale understreket misjonsprest Borgenvik at han ville oppfatte den høye utmerkelsen først og fremst som en offentlig anerkjennelse av norsk misjonsarbeid på Madagaskar. På misjonens vegne takket tilsynsmann Snekkenes.

Til slutt overrakte høykommisærens utsending en skrivelse fra sin sjef til misjonsprest Borgenvik. Der sto det bl. a.: «Da De nå akter å forlate Madagaskar for godt, etter å ha ofret over 30 år av Deres liv i tjenesten for de ulykkelige her ute, vil jeg få uttrykke min dypeste takknemlighet for Deres enestående innsats i dette land. Deres ledelse av Døve- og blindeinstituttet, både i den norske misjons tjeneste og senere også i samarbeid med staten, er et enestående eksempel på kristen tro og personlig offervilje. . . . Til de bevis på takknemlighet som den gassiske regjeringssjef i dag overrekker Dem, vil jeg også få føye til min egen takk, og også den franske presidents, for det dyktige og varmhjertede virke De har utøvd på Madagaskar der minnet om Dem vil være oss alle kjær . . .»

Protestantisk misjon i Japan jubilerer.

Det er i år 100 år siden protestantisk misjon i Japan tok til. Jubileet vil bli markert med en rekke møter og konferanser på interkonfesjonell basis. Man vil minnes pionerene og samtidig styrke det åndelige fellesskapet blant misjonærene i dag.

Protestantisk misjon i Japan har opplevd vanskelige tider både i de første årene og siden. Men den har også hatt sine rike perioder med vekelse og konsolidering av virksomheten. Og nå ved 100-års jubileet forteller Japan-misjonærene at man står midt oppe i en rik misjonsepoke med frihet til å forkynde evangeliet og store muligheter for nye framstøt (jfr. f. eks. radiomisjonen!). Hvor lenge man får ha slike arbeidsforhold, kan ingen si.

Samtidig som protestantisk misjon feirer 100-års jubileum, er det 10 år siden misjonær *Gabriel Eikli* i Norsk Luthersk Misjonssamband gikk i land i Japan (28. juni 1949) for å undersøke mulighetene for å ta opp arbeid der. Og i dag er det 7 norske misjoner med i alt 100 misjonærer, som har funnet seg virkefelt i Japan. Misjonene er: Det Norske Misjonsselskap, Den Norske Lutherske Frikirke, Norsk Luthersk Misjonssamband, Pinsevennene, Den nordiske Kristne Buddhistmisjon, Den norske Misjonsallianse og Norsk Evangelisk Orientmisjon.

Det ville være en fin jubileumsgave om Misjonsselskapets planer om et «Betel-skip» til Japan kunne bli til virkelighet. Tanken har ikke bare vunnet gjenklang her hjemme, men har også tent nye forhåpninger der ute. En ung japaner skal ha uttalt: «Vi hadde trodd at veien i Japan gikk gjennom universitetskretser. Det er kanskje derfor det har gått så langsomt med kristendommen her hos oss. Nå venter vi noe ganske spesielt av den fiskermisjonen som Det Norske Misjonsselskap har satt i gang.»

Vi håper å kunne komme tilbake til jubileet i Japan og gi en bredere omtale av den protestantiske misjonen der.

Finska Missionssällskapet 100 år.

I dagene omkring den 19. januar i år kunne Finska Missionssällskapet feire sitt 100-års jubileum i Helsingfors. Et omfattende program ble avviklet, og oppslutningen var meget stor — et nytt bevis på det finske kirkefolks troskap mot misjonen. Samtlige biskoper tok aktivt del i jubileet. For tiden er en ung historieprofessor fra Åbo, *Mikko Juva*, formann i Finska Missionssällskapet, og i ledelsen sitter ellers missionsdirektor *Olavi Vourela*. Det var innbudt en rekke misjonsledere fra andre land, også Norge var representert. — I forbindelse med jubileet ble det arrangert en misjonsutstilling.

Da man ved festlighetene i Helsingfors bare kunne gi plass til et begrenset antall av misjonsvennene, vil det i tiden 6.—9 juni bli holdt et stort sommerstevne på finsk i Helsingfors og et på svensk i Borgå. En av hovedtalerne blir en nordmann, nemlig pastor *Fredrik Wisløff*. — Flere av Wisløffs bøker er blitt utgitt i Finland av Finska Missionssällskapet.

Finska Missionssällskapet driver arbeid i Ambolandet, ved Okavangofloden, i Tanganyika, i Østen og i Israel.

I forbindelse med 100-års jubileet blir det gitt ut et betydelig verk om arbeidet ute og hjemme. Bindet om Sørvest-Afrika forelå til jubileet — det er skrevet av *Matti Peltola* og er på 330 store sider.

Interessen for misjonsforskning er for tiden stor i Finnland. I tilslutning til universitetet er det opprettet et ekumenisk-missologisk institutt under ledelse av professor *Osmo Tiililä* og doktor *Seppo Teinonen*.

Hva med legemisjonen?

Det er i år 90 år siden Det Norske Misjonsselskap sendte ut sin første legemisjonær. *Christian Doderlein Borchgrevink* (f. 1841) som hadde tatt både medisinsk og teologisk embetseksamen ved Universitetet i Kristiania, ble i 1869 sendt ut til Madagaskar, der han ble opptatt av både legevirksomhet og menighetsarbeid.

Med utgangspunkt i dette 90-års minnet gir misjonslege *Volrath Vogt* et utsyn over Misjonsselskapets legemisjon like opp til i dag — i Norsk Misjonstidenes kronikk for 18. april. Forfatteren understreker til slutt at «Alt dette arbeid har vært utført i nær forbindelse med selve evangelieforkynnelsen. Ja, det har jo vært en viktig del av selve evangeliet. Det er mange pasienter som gjennom våre hospitaler for første gang har fått høre evangeliet, og som har tatt imot dette budskap om verdens Frelser.» Og han har også et ønske for jubilanten: «Måtte vår legemisjon få fortsette gjennom mange år.»

Som all annen kristen misjon er også legemisjonen inne i en viss krise, og dens fremtid synes ikke å være noen opplagt sak. I Svensk Missions-tidskrift ble legemisjonen behandlet meget inngående i fjor (nr. 2). Og en av artiklene hadde den ganske oppsiktsvekkende tittelen: «*Är missions-sjukehusen berättigade?*» Selv om det i løpet av de første 20 årene skulle bli slik at staten overtar alt helsestell, tror ikke forfatteren at misjons-sykehusene blir overflødige. Men selve spørsmålsstillingen tyder på at legemisjonen neppe får fortsette som før.

Den danske Tanganyika-misjonæren, dr. phil. *Rolf Brodersen*, har nylig offentliggjort en tankevekkende artikkel om «Lägemisson under nye vilkår» (Svensk Missionstidskrift 1959 nr. 1). Han drøfter her behovet for legemisjon, dens vilkår, valg av arbeidsformer m. m. og i konklusjonen heter det bl. a.: «Lydighet mot Jesu befaling og nøden i verden tvinger oss til å fortsette legemisjonen av alle krefter. Men koloni- og pionertidens opphør medfører at metodene må forandres. Vi må overveie om de gamle former for legemisjon fortsatt har eksistensrett, og vi må være villige til å legge ned gamle institusjoner og opprette nytt arbeid, som det best tjener de unge kirkene. Og arbeidet må planlegges ut fra hensynet til kirkens ønsker, og det må bli utført på en slik måte at det kan overtas og videreføres av kirken, som dennes diakoni. Da misjonshospitalene nå ikke lenger er alene om oppgavene, må arbeidet bli begrenset idet man

tar hensyn til økonomien og misjonærens faglige kvalifikasjoner. Alt legearbeid bør være av høy kvalitet og bli drevet etter moderne metoder.»

En revisjon av legemisjonen i dag etter slike retningslinjer ville sannsynligvis medføre at mangt og meget måtte forandres, skriver Brodersen til slutt. De synsmåtene han har gitt uttrykk for, vil man også måtte ta stilling til fra norsk hold.

Misjonærtjenesten — gjennomgangsstilling eller livskall?

Når et misjonsselskap får henvendelse om å skaffe 2 legemisjonærer for to år, er det vel symptomatisk for den situasjonen misjonæren synes å stå i for tiden. I et par nr. av Dansk Missionstidende har generalsekretær *Erik Petersen* drøftet spørsmålet: «Misjonær på livstid — eller for 7 år?» (nr. 12 og 13). Han peker her på de store forandringer som har skjedd på de gamle misjonsfeltene. Med kolonitidens slutt har det meldt seg en rekke problemer. Blir en misjonær antatt av en misjon, vet man ikke om han får visum. Og kommer han ut, er det ikke sikkert vedkommende land vil forlenge oppholdstillatelsen. Det blir også et spørsmål om den unge kirke som mer og mer har overtatt ansvar og ledelse, fortsatt ønsker hans tjeneste. Man foretrekker kanskje at en av landets egne overtar misjonærens arbeid. Et spørsmål er det også om de politiske forhold vil gjøre det mulig for misjonæren å bli på feltet.

Slik er det en rekke faktorer som gjør misjonærens stilling usikker i dag. Misjonskandidater må derfor antas med forbehold.

Erik Petersen understreker at et avgjørende moment er den unge kirke selv. Hedningeverdenen skal i dag på mange måter nås gjennom de unge kirker. Vårt misjonsarbeid består derfor oftest i tjeneste i og for de unge kirker. Når det gjelder spørsmålet om misjonærer, må man rådføre seg med de unge kirker, og ikke påtvinge dem medarbeidere de ikke ønsker. Forf. mener at man kanskje likefrem kan komme til å stå i veien, så de unge kirker ikke ser at misjonsforpliktelsen ikke bare hviler på en gruppe misjonærer, men på Kristi kirke utover jorden.

Men når dette er sagt, blir det med styrke understreket at disse ytre forholdene alene ikke må være avgjørende. Det dypeste spørsmål er: Hva er vi satt til? Hva er det som best tjener den kristne kirkes kamp ut over jorden for å utbre evangeliet? Og ut fra disse spørsmålene drøfter forf. misjonærkallet og de momenter som er særegne ved misjonærens situasjon. At hans arbeid krever spesiell utdannelse, evne til å lære språk og til å omstille seg, god helse o. a., er innlysende. Men å være misjonær betyr å måtte forlate sin naturlige sammenheng, bli rykket opp med rot og kastet ut i en situasjon der ensomhet og arbeidsbyrde betyr et så kolossalt press at forf. mener det er uforsvarlig å sende ut hvem som helst med god utdannelse. Erfaringen viser at det i disse situasjoner var en

særlig «bæreevne» hos den som etter lange, personlige kamper var blitt ført ut — under en hellig «tvang».

Vanskene på feltene er så mange og store at det fordres en grundig prøving av dem som melder seg til misjonærtjeneste. Og misjonsstyrene bør først og fremst søke å sende ut Kristus-grepne unge, som er villige til å tjene enten det blir for få år eller på livstid, hevder forf.

Et moment som taler for at misjonærgjeringen bør være livsvarig, er det faktum at man for å sette seg skikkelig inn i vedkommende folks språk og forhold, religion og kultur som regel vil behøve en menneskealder. Skal man gjøre effektivt arbeid på misjonsfeltene, må tjenesten ikke være for kortvarig, skriver Erik Petersen til slutt.

Revisjon av misjonærinstruks

I sitt møte den 11. desember 1958 behandlet Det norske misjonsselskaps landsstyre forslag til revisjon av misjonærinstruks. Situasjonen i dag på misjonsmarken, der de unge kirker mer og mer har overtatt ansvar og ledelse, svarer ikke til forholdene for hundre år siden da misjonærinstruks ble laget (1852). Selv om den er revidert flere ganger, sist i 1933, er forandringene der ute så store at en ny revisjon er nødvendig.

Norsk Luthersk Misjonssamband har allerede foretatt revisjon. Og det viser seg at et liknende revisjonsarbeid pågår også i andre misjoner.

Generalsekretær *Erik W. Nielsen* i Det danske Missionselskab har med tanke på revisjon av sitt selskaps misjonærinstruks gjort henvendelser til en rekke misjoner i forskjellige land, og det viser seg at over alt er misjonærinstruksene i støpeskjeen. Vi har bedt generalsekretæren gi en orientering om dette revisjonsarbeidet, og han har lovet å skrive en artikkel til et senere nr. av NOTM.

Afrikaner ny kirkepresident i Zulu-synoden.

I begynnelsen av april var man samlet til Synodemotet for Zulu-kirken i Sør-Afrika — på Det Norske Misjonsselskaps felt. Til ny president for Zulu-synoden etter tilsynsmann Nils Føllesøe valgte møtet for første gang en afrikaner, pastor *Kilbon Msomi*, som fikk 63 av 69 stemmer. Tidligere har zuluerne alltid valgt en misjonær til president. Men denne gangen ble en av deres egne foretrukket. Dette er en historisk begivenhet da det er første gang en afrikaner inntar stillingen som president i en luthersk kirke i Sør-Afrika. Og det har vakt alminnelig glede at «den unge kirke» nå har funnet en kvalifisert leder blant sine egne. Misjonærene trenges fortsatt som medhjelpere og rådgivere i kirkens arbeid, og særlig vil det være bruk for dem i skole- og hospitalsarbeidet, som misjonen fremdeles har ansvaret for.